

Poradnik dla rodziców

Wychowanie przedszkolne i edukacja szkolna dziecka sześciolatniego i siedmioletniego.

I. PRZEPISY WPROWADZAJĄCE ZMIANĘ

29 grudnia 2015 roku Parlament Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił ustawę o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r., poz. 35).

Najważniejsze zmiany dotyczą:

1. obowiązku szkolnego dziecka od 7. roku życia,
 2. prawa do rozpoczęcia edukacji szkolnej dziecka od 6. roku życia,
 3. obowiązku przedszkolnego dla dziecka 6-letniego,
 4. prawa dziecka w wieku od 3. do 5. roku życia do korzystania z wychowania przedszkolnego.
- Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat.
 - Dziecko 6-letnie będzie miało prawo do rozpoczęcia nauki w klasie pierwszej szkoły podstawowej, o ile korzystało z wychowania przedszkolnego w roku szkolnym poprzedzającym rok szkolny, w którym ma rozpocząć naukę w klasie pierwszej.
 - Rodzice mogą zapisać do klasy pierwszej dziecko 6-letnie, które nie uczęszczało do przedszkola. Muszą jednak uzyskać opinię o możliwości rozpoczęcia przez dziecko nauki w szkole wydaną przez publiczną lub niepubliczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną.
 - Na wniosek rodziców – złożony do końca marca 2016 r. – w roku szkolnym 2016/2017 naukę w klasach odpowiednio pierwszej i drugiej mogą kontynuować dzieci:
 - urodzone w 2009 r., które w roku szkolnym 2015/2016 rozpoczęły naukę w klasie pierwszej,
 - urodzone w I połowie 2008 r., które w roku szkolnym 2015/2016 uczęszczały do klasy drugiej szkoły podstawowej.
 - Dzieciom, które mają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, można odroczyć obowiązek szkolny, jednak nie dłużej niż do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 9 lat. W tym przypadku dziecko kontynuuje przygotowanie przedszkolne.

II. WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

- Od 1 września 2016 r. wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 3 lata, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat.
- Wychowanie przedszkolne jest realizowane w przedszkolach, w innych formach wychowania przedszkolnego (punktach przedszkolnych, zespołach wychowania przedszkolnego) oraz do dnia 31 sierpnia 2019 r. także w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych.

- Od 1 września 2016 r. wszystkie dzieci 6-letnie oraz wszystkie chętne dzieci 5-letnie i 4-letnie mają mieć zapewnione miejsce realizacji wychowania przedszkolnego.
- Od 1 września 2017 r. gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca realizacji wychowania przedszkolnego każdemu dziecku 3-letniemu.
- Dziecko w wieku 6 lat ma obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w przedszkolu, oddziale przedszkolnym przy szkole podstawowej lub w innej formie wychowania przedszkolnego.

REKRUTACJA DO PRZEDSZKOLA

Przeprowadzenie rekrutacji do publicznych placówek wychowania przedszkolnego oraz określenie jej zasad należy do zadań gminy.

Zgodnie z ustawą o systemie oświaty rekrutacja do publicznych placówek wychowania przedszkolnego jest przeprowadzana w oparciu o zasadę powszechnej dostępności. Przyjmuje się do nich kandydatów zamieszkałych na obszarze danej gminy po przeprowadzeniu postępowania rekrutacyjnego. W przypadku większej liczby kandydatów niż liczba wolnych miejsc wychowania przedszkolnego na pierwszym etapie postępowania rekrutacyjnego brane są pod uwagę łącznie następujące kryteria:

1. wielodzietność rodziny kandydata,
2. niepełnosprawność kandydata,
3. niepełnosprawność jednego z rodziców kandydata,
4. niepełnosprawność obojga rodziców kandydata,
5. niepełnosprawność rodzeństwa kandydata,
6. samotne wychowywanie kandydata w rodzinie,
7. objęcie kandydata pieczą zastępczą.

Kryteria te mają jednakową wartość.

- W przypadku równorzędnych wyników uzyskanych w pierwszym etapie postępowania rekrutacyjnego lub jeżeli po zakończeniu tego etapu dane przedszkole nadal dysponuje wolnymi miejscami, w drugim etapie postępowania rekrutacyjnego są brane pod uwagę kryteria określone przez organ prowadzący, który określa także dokumenty niezbędne do potwierdzenia tych kryteriów.
- Jeżeli liczba dzieci, którym gmina ma obowiązek zapewnić możliwość korzystania z wychowania przedszkolnego, zamieszkałych na obszarze danej gminy, zgłoszonych podczas rekrutacji do publicznej placówki wychowania przedszkolnego, przewyższy liczbę miejsc w tej placówce, jej dyrektor informuje wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o nieprzyjęciu dziecka. W tym przypadku wójt (burmistrz, prezydent miasta) jest obowiązany pisemnie wskazać rodzicom inną publiczną placówkę wychowania przedszkolnego, która może przyjąć dziecko. Czas pracy tej placówki powinien być zbliżony do czasu pracy na przykład przedszkola, do którego rodzice zgłosili dziecko.
- Postępowanie rekrutacyjne do publicznych przedszkoli musi być przeprowadzane dla wszystkich dzieci w kategoriach wiekowych przewidzianych w ustawie o systemie oświaty, czyli dla dzieci w wieku 3–6 lat, a nie tylko dla wybranych czy wskazanych przez gminę.
- Dziecko w wieku 3 lat ma prawo uczestniczyć w postępowaniu rekrutacyjnym. Decyzję o przyjęciu do wybranego przedszkola wydaje komisja rekrutacyjna przedszkola, do którego rodzic zgłasza dziecko. Po przeprowadzeniu postępowania

rekrutacyjnego dyrektor przedszkola ustala organizację pracy przedszkola, w tym odpowiada za tworzenie grup dzieci zbliżonych wiekowo.

- Jeśli rodzice chcą, by ich dziecko kontynuowało wychowanie przedszkolne w tej placówce, powinni najpóźniej na 7 dni przed rozpoczęciem rekrutacji złożyć pisemną deklarację na ręce dyrektora placówki. Dyrektor nie może odmówić przyjęcia takiej deklaracji (dotyczy to także rodziców dzieci 6-letnich). Przedszkole nie jest przeznaczone wyłącznie dla dzieci 3-, 4- i 5-letnich.
- Wójt (burmistrz, prezydent miasta) nie może narzucić przedszkolom, jakie oddziały mają zostać utworzone w poszczególnych placówkach, ani odmówić rodzicom złożenia wniosków czy deklaracji o kontynuowaniu wychowania przedszkolnego w przedszkolu.
- Burmistrz, jako organ prowadzący publiczne przedszkola, powinien przestrzegać obowiązujących przepisów prawa oświatowego, w tym w zakresie prowadzenia postępowania rekrutacyjnego do publicznych przedszkoli.

PROCEDURA ODWOŁAWCZA W REKRUTACJI

- W terminie 7 dni od dnia podania do publicznej wiadomości listy kandydatów przyjętych i kandydatów nieprzyjętych rodzic kandydata może wystąpić do komisji rekrutacyjnej z wnioskiem o sporządzenie uzasadnienia odmowy przyjęcia. Komisja rekrutacyjna – w terminie 5 dni od dnia złożenia tego wniosku – sporządza uzasadnienie, które powinno zawierać przyczyny odmowy przyjęcia, w tym najniższą liczbę punktów, która uprawniała do przyjęcia, oraz liczbę punktów, którą kandydat uzyskał w postępowaniu rekrutacyjnym.
- W terminie 7 dni od otrzymania uzasadnienia rodzic kandydata może złożyć do dyrektora odwołanie od rozstrzygnięcia komisji rekrutacyjnej. W ciągu kolejnych 7 dni od otrzymania odwołania dyrektor jest obowiązany rozpatrzyć wniesione odwołanie.
- Na rozstrzygnięcie dyrektora służy skarga do sądu administracyjnego.

ORGANIZACJA I PROWADZENIE PLACÓWEK WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

- Z wszelkimi pytaniami dotyczącymi miejsc wychowania przedszkolnego oraz organizacji i przebiegu rekrutacji rodzice powinni zwracać się do właściwego urzędu gminy lub miasta.
- Sieć publicznych przedszkoli ustala rada gminy. W przypadkach uzasadnionych warunkami demograficznymi i geograficznymi może uzupełnić sieć publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych o inne formy wychowania przedszkolnego.
- Dzieci mogą chodzić do przedszkola, punktu przedszkolnego, zespołu wychowania przedszkolnego oraz oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej. Nauczanie, wychowanie i opieka w oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej organizowane są na takich samych zasadach jak w przedszkolach, czyli zgodnie z ramowym statutem przedszkola (dotyczy to także możliwości zapewnienia opieki w wymiarze dłuższym niż 5 godzin dziennie).
- Przedszkole funkcjonuje przez cały rok szkolny, z wyjątkiem przerw ustalonych przez organ prowadzący na wniosek dyrektora przedszkola i rady przedszkola.
- W organizacji przedszkola nie są przewidziane ferie zimowe i letnie, a w konsekwencji zalicza się je do tak zwanych placówek nieferyjnych.

- Ze względów organizacyjnych w okresie wakacyjnym gmina może podjąć decyzję o wyznaczeniu przedszkoli lub innych placówek wychowania przedszkolnego pełniących w tym czasie dyżur. Przedszkole powinno dostosowywać godziny funkcjonowania do potrzeb rodziców.

ZADANIA GMINY

- Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie edukacji publicznej, a taką potrzebą jest między innymi organizacja wychowania przedszkolnego, należy do zadań własnych gminy¹.
- Gminy są zobowiązane do zapewnienia miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego dla wszystkich uprawnionych dzieci.
- Niezapewnienie miejsc wychowania przedszkolnego dzieciom mającym do tego prawo jest naruszeniem przepisów prawa. Z ramienia państwa kontrolę nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego z punktu widzenia legalności sprawuje właściwy wojewoda. Zgodnie z art. 229 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego² (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 267) rodzice mogą złożyć do właściwego wojewody skargę dotyczącą działalności rady gminy.
- Sieć publicznych przedszkoli, publicznych innych form wychowania przedszkolnego, a także oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych powinna zapewniać wszystkim uprawnionym dzieciom, zamieszkałym na obszarze gminy, możliwość korzystania z wychowania przedszkolnego. Gminy mają także możliwość skorzystania z zasobów, którymi dysponują przedszkola niepubliczne. W takiej sytuacji opłaty ponoszone przez rodziców są takie same jak w przedszkolu publicznym prowadzonym przez gminę.
- Droga dziecka 5-letniego oraz spełniającego obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego z domu do placówki wychowania przedszkolnego nie powinna przekraczać 3 km. Jeżeli droga dziecka realizującego obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego oraz dziecka 5-letniego z domu do najbliższego publicznego przedszkola, publicznej innej formy wychowania przedszkolnego lub oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej przekracza 3 km, obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dziecka lub zwrot kosztów przejazdu dziecka i opiekuna środkami komunikacji publicznej, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice³.
- Znowelizowane przepisy ustawy o systemie oświaty⁴ przywracają kontrolę kuratorów oświaty nad działaniami jednostek samorządu terytorialnego w zakresie kształtowania sieci szkół i przedszkoli.
- Kurator oświaty ocenia, czy projektowana sieć przedszkoli zapewni wszystkim dzieciom zamieszkałym na terenie gminy, obowiązany do realizacji rocznego przygotowania przedszkolnego, możliwość spełniania tego obowiązku, zaś dzieciom 5-letnim, 4-letnim, a od 1 września 2017 r. – także 3-letnim – zagwarantowanie miejsca realizowania wychowania przedszkolnego.

III. OBOWIĄZEK SZKOLNY

PRZYJMOWANIE DZIECI DO KLASY PIERWSZEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ

- Rada gminy ustala sieć publicznych szkół podstawowych po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty.
- W latach szkolnych 2015/2016 – 2018/2019 dziecko, które realizuje lub będzie realizowało obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne w oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej innej niż szkoła, w której obwodzie mieszka, na wniosek rodziców będzie przyjmowane do klasy pierwszej tej szkoły podstawowej bez przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego.
- Dzieciom, które w roku szkolnym 2016/2017 rozpoczną naukę w klasie pierwszej szkoły podstawowej, gmina może do 15 czerwca 2016 r. wskazać jako miejsce realizacji obowiązku szkolnego inną szkołę podstawową niż ta, w której obwodzie mieszkają. Wyjątek stanowi przypadek, jeśli spodziewana liczba uczniów w klasie pierwszej w szkołach zlokalizowanych na terenach wiejskich lub w miastach do 5000 mieszkańców przekracza 7; w pozostałych szkołach – 11.
- Jeżeli droga dziecka z domu do wskazanej przez gminę szkoły przekracza 3 km, obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dziecka albo zwrot kosztów przejazdu, a do ukończenia przez dziecko 7 lat – także zwrot kosztów przejazdu opiekuna dziecka środkami komunikacji publicznej.

PRZYJMOWANIE DO SZKOŁY DZIECI, KTÓRE CHCĄ KONTYNUOWAĆ NAUKĘ W KLASIE PIERWSZEJ I DRUGIEJ

- Dzieci urodzone w 2009 r., które w roku szkolnym 2015/2016 rozpoczęły naukę w klasie pierwszej szkoły podstawowej, na wniosek rodziców, złożony do 31 marca 2016 r., mogą w roku szkolnym 2016/2017 kontynuować naukę w klasie pierwszej szkoły podstawowej.
- Wniosek należy składać do dyrektora szkoły podstawowej, do której uczęszcza dziecko. W tym przypadku dziecko nie bierze udziału w postępowaniu rekrutacyjnym do klasy pierwszej na rok szkolny 2016/2017.
- Wniosek można złożyć także do dyrektora innej szkoły podstawowej, równocześnie powiadamiając dyrektora szkoły podstawowej, do której dotychczas uczęszcza dziecko.
- Dziecko, którego rodzice złożyli wniosek, w roku szkolnym 2015/2016 kontynuuje naukę w klasie pierwszej szkoły podstawowej, z tym że w tym roku szkolnym nie podlega ono klasyfikacji rocznej i promowaniu do klasy drugiej szkoły podstawowej oraz nie otrzymuje świadectwa szkolnego promocyjnego.
- Dziecko, którego rodzice złożyli wniosek, w roku szkolnym 2015/2016 zamiast kontynuowania nauki w klasie pierwszej szkoły podstawowej może korzystać z wychowania przedszkolnego w wybranym przez rodziców przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej lub innej formie wychowania przedszkolnego. Warunkiem jest wyrażenie zgody odpowiednio przez – dyrektora przedszkola lub szkoły podstawowej albo osobę kierującą inną formą wychowania przedszkolnego – na przyjęcie dziecka w trakcie roku szkolnego. O przyjęciu dziecka dyrektor przedszkola, szkoły podstawowej albo osoba kierująca inną formą wychowania przedszkolnego niezwłocznie informuje dyrektora szkoły podstawowej, w której obwodzie dziecko mieszka. W przypadku nieprzyjęcia dziecka do przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub innej formy wychowania

przedszkolnego w trakcie roku szkolnego dziecko kontynuuje naukę w klasie pierwszej szkoły podstawowej.

- Przepisy dotyczące dzieci urodzonych w 2009 r., które rozpoczęły naukę w roku szkolnym 2015/2016, dotyczą również szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej.

PRZYJMOWANIE DO KLASY PIERWSZEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ DZIECKA 6-LETNIEGO

- Dzieci 6-letnie od 1 września 2016 r. mają prawo do rozpoczęcia edukacji szkolnej.
- Dziecko 6-letnie na wniosek rodziców będzie przyjęte do klasy pierwszej pod warunkiem:

korzystania z wychowania przedszkolnego w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki w klasie pierwszej **lub**

posiadania opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej o możliwości rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej (w przypadku niekorzystania przez dziecko z wychowania przedszkolnego).

- Do szkoły znajdującej się w obwodzie, w którym mieszka dziecko – zarówno 6-, jak i 7-letnie – dyrektor przyjmie je do pierwszej klasy z urzędu, na podstawie zgłoszenia.
- Do szkoły znajdującej się poza obwodem, w którym mieszka dziecko, może być ono przyjęte po przeprowadzeniu postępowania rekrutacyjnego. Wniosek o przyjęcie do szkoły poza obwodem należy składać do dyrektora tej szkoły w terminie określonym przez gminę (terminy rekrutacji określa gmina do końca stycznia danego roku).
- Organ prowadzący publiczne szkoły może określić wzór wniosku oraz wzór zgłoszenia.

INFORMACJA O GOTOWOŚCI SZKOLNEJ DZIECKA

- Nauczyciel przedszkola opracowuje informację o gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole do końca kwietnia danego roku szkolnego poprzedzającego rok szkolny, w którym dziecko ma obowiązek albo może rozpocząć naukę w szkole podstawowej.
- Jeśli rodzice uznają, że uwagi zawarte we wspomnianej powyżej informacji mogą pomóc w dalszej pracy z dzieckiem oraz wspomaganiu jego rozwoju, przekazują ją dyrektorowi szkoły.

IV. PODSTAWA PROGRAMOWA I PODRĘCZNIKI

- Podręczniki do edukacji wczesnoszkolnej nie będą zmieniane. Zmodyfikowane zostaną treści nauczania zawarte w podstawie programowej wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I–III szkoły podstawowej).
- Podstawa programowa wychowania przedszkolnego zostanie uzupełniona o zapisy dotyczące wiadomości i umiejętności potrzebnych do kontynuowania przez dzieci edukacji w szkole. Wymagania te będą stanowiły integralną część podstawy programowej wychowania przedszkolnego.
- Zmieniona – w odpowiednim zakresie – podstawa programowa edukacji wczesnoszkolnej będzie, jak dotychczas, spójna z wymaganiami podstawy

programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy IV–VI szkoły podstawowej).

- Zmiany podstawy programowej zapewnią nauczycielom możliwość dostosowania procesu nauczania do indywidualnych możliwości i potrzeb dzieci, które w wieku 6 lub 7 lat rozpoczną edukację szkolną w roku szkolnym 2016/2017.
- O sposobie realizacji wymagań ustalonych w podstawie programowej decyduje nauczyciel przygotowujący program wychowania przedszkolnego dla danej grupy dzieci.
- Program wychowania przedszkolnego dopuszcza do użytku dyrektor przedszkola.

V. MOŻLIWOŚĆ ODROCZENIA OBOWIĄZKU SZKOLNEGO DZIECI NIEPEŁNOSPRAWNYCH, POSIADAJĄCYCH ORZECZENIE O POTRZEBIE KSZTAŁCENIA SPECJALNEGO

- Dzieci posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego mają możliwość dwukrotnego odroczenia spełniania obowiązku szkolnego. Odroczenie nie może trwać dłużej niż do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 9 lat, w myśl przepisów art. 1 pkt 2 lit. a i pkt 6 ustawy z dnia 29 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r., poz. 35).
- Wniosek o odroczenie składa się w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat, można go również złożyć ponownie w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 8 lat. Wniosek składa się nie później niż do dnia 31 sierpnia. Odroczenie dotyczy roku szkolnego, w którym dziecko ma rozpocząć spełnianie obowiązku szkolnego (art. 16 a ust. 3 ww. ustawy). W poniższych przypadkach została zachowana również możliwość odroczenia obowiązku szkolnego dzieci posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego do 10. roku życia, czyli:

dotyczy dzieci urodzonych w 2007 r., którym odroczone spełnianie obowiązku szkolnego w roku szkolnym 2015/2016 i którym powtórnie będzie można odroczyć spełnianie obowiązku szkolnego w roku szkolnym 2016/2017. Wniosek składa się wówczas w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 9 lat (art. 10 ust. 1 ww. ustawy),

dotyczy dzieci urodzonych w drugiej połowie 2008 r., tj. w okresie od dnia 1 lipca 2008 r. do dnia 31 grudnia 2008 r., którym odroczone spełnianie obowiązku szkolnego w roku szkolnym 2015/2016 lub 2016/2017. Wniosek może być złożony także w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 9 lat (art. 10 ust. 2 ww. ustawy).

- W powyższych przypadkach dzieci posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, którym odroczone spełnianie obowiązku szkolnego na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują to prawo do końca okresu, na jaki zostało udzielone (art. 10 ust. 3 ww. ustawy).
- Jeśli rodzice chcą się ubiegać o odroczenie obowiązku szkolnego dziecka w roku szkolnym 2016/2017, powinni złożyć wniosek nie później niż do dnia 31 sierpnia 2016 r. Gdy zachodzi potrzeba odroczenia obowiązku szkolnego dziecka również w roku szkolnym 2017/2018, należy ponownie złożyć wniosek w terminie nie później niż do dnia 31 sierpnia 2017 r.

W wyżej wymienionych przypadkach dzieci będą kontynuowały przygotowanie przedszkolne.